

Hostals, fondes i hotels de Girona

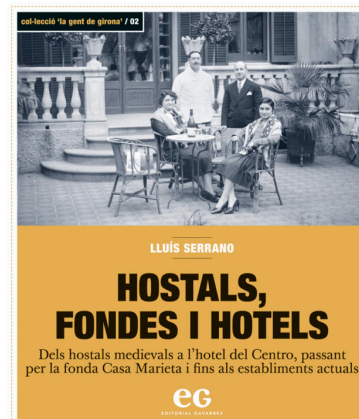
JAUME FÀBREGA

L'Editorial Gavarres, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona, acaba de publicar (dins la col·lecció «La Gent de Girona») un llibre ben remarcable, *Hostals, fondes i hotels: Dels hostals medievals a l'hotel del Centro, passant per la fonda Casa Marieta i fins als establiments actuals*. Aquesta editorial de Cassà de la Selva destaca per les seves interessants monografies sobre temes de cultura popular, història, etc. Certament, tant des del pla turístic com des del gastronòmic, el coneixement del nostre passat recent en el món de l'hostaleria, en un espai tan turístic com el de la capital de la Costa Brava, és d'una gran importància.

La publicació compta amb un pròleg de Marta Madrenas i Mir, alcaldessa de Girona, una presentació de Salvador Garcia-Arbós, periodista, i una introducció de Lluís Serrano, doctor en història per la Universitat de Girona i autor del llibre.

Heus aquí els diversos capítols, desglossats: el primer, «El concepte d'hostal, fonda o hotel», parla de l'origen filològic dels termes *hostal* i *fonda*. Potser hauria estat convenient que també digués alguna cosa de l'origen de la paraula i el concepte *hotel* (el terme actualment més universal per als establi-

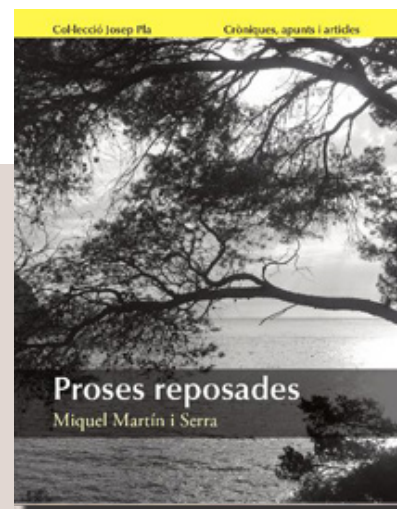
ments d'hostalatge), relacionat amb la Revolució Francesa (si a algú l'interessa pot consultar els meus llibres *Manual de gastronomia* o *La cuina modernista*, en què parlo d'aquests temes). A continuació, hi ha diversos apartats en seqüència cronològica: «La Girona medieval, del camí ral al centre de la ciutat», en què, per descomptat, hi ha una citació de Francesc Eiximenis, l'autor de *Com usar bé de beure e menjar*. «Hostals a la Girona dels segles XVI-XVIII» conté una referència a la llegenda del cul de la leona. El capítol «La Fontana de Oro» està dedicat a la fonda més important dels segles XVIII i XIX, en la qual es va hostatjar Rafael d'Amat, el baró de Maldà, l'autor de l'impagable *Calaix de sastre*. Tot seguit ve «La ciutat entre 1800 i 1930; fondes i creixement urbanístic». «Una ciutat de fires i mercats que dona vida a les fondes» relaciona aquests dos aspectes tan importants. A continuació es glossen «Les fondes i hotels que van destacar com a referents»: es parla dels antics Fonda i Hotel Italianos, la fonda i Hotel del Centro i la fonda i hotel El Comercio, establiments senyers del seu temps. Segueixen els capítols «Hotel Peninsular, antiga Fonda de Sant Antonio», «Els establiments hotelers dels anys trenta a la postguerra», «L'arribada del turisme i la construcció de nous ho-

SERRANO, Lluís
Hostals, fondes i hotels
Editorial Gavarres
Cassà de la Selva, 2017. 180 p.

tels», «La gran transformació de la ciutat». Finalment, Josep Pastells és l'autor dels capítols «Girona, ciutat turística», «Noves maneres d'allotjament a la ciutat» i «Dormir i menjar a les envistes de Girona». El llibre es clou amb diversos «Testimonis», a cura dels autors ja esmentats i d'hotelers de la ciutat, i amb la bibliografia.

Cal dir que tots els capítols estan il·lustrats i contenen apartats dedicats a nombrosos testimonis històrics, hotelers, associatius, socials i literaris, que en fan molt més amena la lectura.

perseverança i l'afany són bons aliats de la prosa atenta i treballada, de la festa del llenguatge.

MARTÍN I SERRA, Miquel
Proses reposades
Diputació de Girona
Girona, 2017. 174 p.

córrer, menjar, parlar, recordar i llegir, per exemple) amb la consciència de qui se sap escriptor i, per tant, veu la vida, tot el que l'envolta, com un filó inesgotable de material literari. El microcosmos de Fornells, la cocció dels *brunyols*, el sol que entra com una riuada pels finestrals, la riquesa lèxica de Caterina Albert, la diferència entre el caos i el cosmos... Els temes són molt variats, però sempre tenen en comú el desig d'aprofundir-hi, de delectar-s'hi i traslladar-los al paper amb la màxima precisió possible sense renunciar a unes quantes dosis de poesia. L'amal-

gama de relat i reflexió, de sensualitat i concisió, converteix els articles de Martín, publicats anteriorment al *Diari de Girona*, en peces compactes dissenyades per perdurar. Empeltat d'un munt de narradors, poetes, dramaturgs i filòsofs, avesat a llegir abstrèct i a rellegir sovint, l'autor de *Proses reposades* és un digne hereu d'una tradició literària i d'un model de llengua que s'ha enriquit i eixamplat amb cura i amb calma, amb temps i serenor. Endinsar-se en els seus textos no és cap error si el que es desitja és xalar amb les paraules, trobar una veu pròpia que certifiqui que la